

Skoletvang, ikke for de riges Skyld, for de klarer sig nok, men for de mindre riges og de fattiges, som da vilde staa ganske hjælpeløse overfor den offentlige Skole.

Saa er der Spørgsmaalet om Aftenskoler og Ungdomsskoler. Kan der her naas noget, saa at der kunde oprettes flere Skoler, og det kunde blive lettere at skaffe Lærerkrafter, saa at mange af de unge kunde faa Lyst til at søge saadanne Skoler, vilde det sikkert være et stort Gode. Men det maa være en ufravigelig Betingelse, at Skolen er frivillig, thi i modsat Fald er jeg bange for, at den vil gøre mere Skade end Gavn. Jeg kender saa godt disse store Piger og Dreng, som man har været glad ved gennem Skoleaarene, men som ved 14 Aars Alderen bliver saa underlige, der opstaar en Udlængsel hos dem, Skolen har ikke længere nogen Tiltrækning for dem, og flere af dem har ogsaa meget bedre Betingelser for at udvikle sig ude i det praktiske Liv. En Handel med Duer, med en "Klokke", som kan gaa udmærket, naar man ryster den, med Piber, som er satte sammen af forskellige Dele, udvikler deres Iagttagelsessevne og deres Forstand, mange Gange bedre end flere Rejntimer i Skolen. Saa er der andre Børn, som, naar de kommer ud af Skolen, snart mærker, at lidt flere Skolekundskaber og Færdigheder vilde være til Gavn for dem til at kunne naa frem, og søger de tilbage til Ungdomsskolen, da har de Betingelser for at kunne søge den med Udbytte.

Endelig er der Læreruddannelsen. Det er maaske det allervigtigste Spørgsmaal, thi vi kan give de allerbedste Skolove, vi kan bygge store og rummelige Skoler og anskaffe det allerbedste Skolemateriale, og i sidste Instans afhænge Resultatet af den Mand eller Kvinde, der staar i Skolen. Om Uddannelsen skal være 3- eller 4-aarig, om der skal Sprog til — det er maaske ikke det vigtigste. Jeg tror, at det allervigtigste er, om vi kunde faa de rette Folk, og den skærpede og ensartede Optagelsesprøve er vel nok et Forsøg i den Retning. Jeg har, jeg kan godt sige med Sorg, set i et Blad, at der paa Lærernes Møde i Odense var Flertal for, at Studentereksamen skulde lægges til Grund for Læreruddannelsen. Jeg vilde betragte det som en Ulykke, om det blev gennemført. Derved vilde man lukke mange ude, som paa ingen Maade maa lukkes ude. Jeg har hørt ikke een, men flere Seminarilærere baade offentlig og privat sige: Nogle af vore bedste Elever har vi blandt dem, som i en lidt moden Alder faar Lyst til Lærergerningen; de er

ikke saa dygtige i Begyndelsen, da har de svært ved at følge med, for der er saa mange Huller i deres Videns, men inden de naar frem til Eksamen, kan de godt klare sig, og de har de bedste Betingelser for at blive dygtige Lærere i Skolen.

Jeg har her kun ganske løseligt berørt enkelte af de mange Spørgsmaal, som Kommissionen vil komme til at beskæftige sig med. Det er særlig Folkeskolen paa Landet, jeg har haft min Opmærksomhed henvendt paa, thi den kender jeg jo bedst. Det er, som jeg allerede har sagt, en meget stor Opgave, Kommissionen faar at løse, men Lovforslaget sætter ingen Grænse for dens Lovetid, og skønt vi sikkert alle ønsker, at den maa kunne tilendebringe sit Arbejde i en ikke alt for fjern Fremtid, er jeg dog overbevist om, at vi hellere ser et godt end et forhastet Arbejde fra dens Haand. I det Haab, at det maa lykkes den vordende Kommission at fremkomme med et godt Skolelovforslag, der kan blive til Skolens Gavn og derigennem til Folkelykke, skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til hurtig og villig Behandling og til Vedtagelse i dette høje Ting.

S. Rasmussen: Ja, alle de i vort Land, der har Forstaaelse af, hvilken gennemgribende Betydning den offentlige Skole har for vort Folk, ikke blot for Udviklingen af dets intellektuelle Dygtighed, men ogsaa i Retning af at forme hele dets Tankegang, skabe dets Idealer og opbygge dets moralske og religiøse Livssyn, vil med Interesse følge denne Kommissions Arbejde og med Forventning se hen til dens Resultat, dens Betænkning. Selv om de Forslag, der bliver Resultatet af Kommissionens Arbejde, ikke som Helhed vil blive ophøjet til Lov, vil der være Sandsynlighed for, at de Hovedlinier, der her optrækkes, kan blive ledende for Fremtidens Skole og derigennem for Folkets Udvikling i de følgende Slægtled, og skønt jeg ikke er nogen særlig Tilhænger af Nedsættelsen af Kommissioner, vil jeg gerne straks sige paa egne og mit Partis Vegne, at vi gerne vil støtte Forslaget om Nedsættelsen af en saadan Kommission, i Erkendelse af, at det Arbejde, som denne Kommission skal gøre, kommer til at gælde Folkets dyreste Eje: vore Børn. Det er jo dem, der i første Række vil komme til at nyde Gavn eller Skade af det, som en saadan Kommission udretter.

Nu hørte vi før den højtærede Minister gøre Rede for, hvorledes Forslaget